

Çocukların Birbirlerine Uyguladıkları Cinsel İçerikli Fiiller

Child Sexual Abuse by Children

Altan EŞSİZÖĞLU,^a
İnan KESER^b

^aPsikiyatri AD,
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Tıp Fakültesi, Eskişehir

^bSosyoloji AD,
Dicle Üniversitesi Edebiyat Fakültesi,
Diyarbakır

Geliş Tarihi/Received: 08.12.2011
Kabul Tarihi/Accepted: 08.03.2012

Yazışma Adresi/Correspondence:
Altan EŞSİZÖĞLU
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Tıp Fakültesi,
Psikiyatri AD, Eskişehir,
TÜRKİYE/TURKEY
altanessizozglu@mynet.com

ÖZET Amaç: Çocuğun cinsel istismarı, çocuğun bir erişkin ya da kendinden daha büyük bir başka çocuk tarafından toplumun kültürel değerlerine aykırı cinsel eylemlere maruz bırakılması ve cinsel doyum sağlanması amacıyla kullanılmasıdır. Bu çalışmada, polis kayıtlarına geçmiş, mağdur ve sanıkları 18 yaş ve altında olan cinsel içerikli fiillerin incelenmesi amaçlanmıştır. **Gereç ve Yöntemler:** Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şube Amirliğince kayıtları tutulmuş, 2005-2008 yılları arasında meydana gelen olaylarda, mağdur ve sanıkların sosyodemografik özellikleri, fiillerin özellikleri ve ilgili karşılaştırmalar, çalışmaya dâhil edilme kriterlerini karşılayan 51 olay üzerinden analiz edilmiştir. **Bulgular:** Kayıtlarda en çok görülen cinsel içerikli fiiller fiili livata ve cinsel istismar/fiziksel taciz/sözlü taciz (%25,5) şeklinde gruplandırılan fiillerdi. Fiili livata/tecavüz/ırza geçme/ırza tasaddi/bekâret bozma/reşit olmayan kızla ilişkiye girme şeklinde gruplandırılan fiillerde, tutuklu yargılanmaya karar verilme oranı, cinsel istismar/sözlü taciz/fiziksel taciz şeklinde gruplandırılan ve alıkoyma/kaçırma/kaçırmaya teşebbüs şeklinde gruplandırılan fiillere göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksekti. Olayların çoğu ilkbahar ve yaz mevsimlerinde ve gündüz saatlerinde meydana gelmişti. Toplamda cinsel içerikli fiillerin mağdur ve sanığın ikametinde gerçekleştirilmediği belirlenmiştir. **Sonuç:** Bu çalışma çocuğa karşı cinsel fiiller konusunda ve dahası çocukların birbirlerine uyguladıkları cinsel fiiller konusunda veriler sunduğundan önemlidir. Fiillerin mağdur ve sanığın ikametinde gerçekleştirilmemiş olması çalışmamızın önemli bir sonucudur. Bu sonuç, çocuklar üzerinde aile ve/veya okul üzerinden denetim yapılmasının, zamanlarının düzenlenmesinin cinsel fiillerden korunmaları açısından önemli olabileceğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk istismarı, cinsel; suç; çocuk

ABSTRACT Objective: Child sexual abuse defined as child exposed of sexual acts contrary to social values and used of sexual satisfaction. The aim of this study was to investigate child sexual abuse applied by children in police records. **Material and Methods:** The 51 events that meet inclusion criteria were recorded by the Diyarbakır National Police Child Department during 2005-2008 analysed in terms of sociodemographic characteristics of victims and perpetrators and properties of events. **Results:** Anal assault and the events that grouped as sexual abuse/physical abuse/verbal abuse were most common events. The rate of trial detention was significantly higher for events that grouped as anal assault/rape/breaking virginity/sexual intercourse with underage girl than events that grouped as sexual abuse/physical abuse/verbal abuse. Most of the events occurred in spring and summer and during daylight hours. Events were carried out neither victim's nor perpetrator's residence. **Conclusion:** This study is important because of providing data related to child sexual abuse and moreover providing data related to child sexual abuse applied by children. The most important result of this study is events not occurred at victim's or perpetrator's residence. This result demonstrated that supervision of children by their families and/or school memberships organization of their time may be important in terms of protecting sexual abuse.

Key Words: Child abuse, sexual; crime; child

Cinsel istismar, çocuğun bir erişkin ya da gelişimsel olarak kendinden oldukça büyük bir başka çocuk tarafından ne anlama geldiğini kavrayamayacağı, gelişimsel olarak hazır olmadığı, onay veremeyeceği, kanunlara ve toplumun kültürel değerlerine aykırı cinsel eylemlerde, karşı tarafın cinsel doyumunun sağlanması amacıyla kullanılmasıdır.¹ Türkiye’de çocuk istismarı ve ihmali tıp alanında yeni dile getirilmeye başlanan bir sorundur.² Çocuk istismarı, fiziksel, cinsel ve duygusal istismar, çocuk ihmali ise fiziksel ve duygusal ihmal şeklinde sınıflandırılmaktadır.^{3,4} Çocukluk çağı cinsel istismarı, mağdur üzerinde, ölüm dâhil psikolojik ve fizyolojik bozukluklara neden olabilen ve olumsuz etkileri yetişkinlik çağına kadar uzanabilen bir şiddet türüdür.⁵ Yetişkin ve çocuk, aynı akran grubundan olmayan çocuklar veya aynı akran grubundaki çocuklar arasındaki rıza dışı veya bazen rıza ile gerçekleştirilmiş cinsel davranışlar, çocuğun cinsel istismarı olarak kabul edilmektedir. Tecavüz, ensest, çocuk pornografisi, teşhircilik, cinselliği kışkırtan konuşmalar, pornografik film seyrettirme, cinsel organları okşama, oral sekse kadar değişen eylemler cinsel istismar spektrumu içerisinde yer almaktadır.^{6,7} Hem kız, hem de erkek çocukların kurbanı olabildiği cinsel istismar, çocuk istismarı tipleri içerisinde saptanması en zor olanlardan biridir.⁸ Cinsel istismarın yaygınlığı konusunda bildirilen oranlar büyük farklılıklar göstermektedir. Gerçek yaygınlığın kız çocuklar için %12-17, erkekler çocuklar için ise %5-8 olduğu düşünülmektedir. Kız çocuklarında yaygınlığın %40’a kadar vardığı bildirilmiştir.⁹ Amerika Birleşik Devletleri’nde de 1999 yılında 18 yaş ve altı çocuklarda cinsel istismarın yaygınlığı 1,3/1.000 olarak saptanmış ve kız çocuklarının daha fazla istismara uğradığı bildirilmiştir.¹⁰ Dünya genelinde, çocuğa karşı işlenmiş cinsel içerikli fiillerin yalnızca %15’inin bildirildiği düşünülmektedir.¹¹ Türkiye’de de vakaların genellikle saklanması yanında bu alana yönelik akademik ve idari ilginin henüz yeterli düzeyde oluşmaması nedeniyle cinsel istismara ilişkin sağlıklı bir veri tabanı oluşturulamamıştır.¹² Çocuklara karşı işlenen cinsel fiillerde, sanıkların büyük çoğunluğu, çocuk istismarının diğer çeşitlerinin aksine, erkektir.¹³ Cinsel istismarın herhangi bir sosyodemografik grupla bağlantısı saptanmamış ve her sosyoekonomik düzeyde görülebileceği belirtilmiştir.⁴

Çocuğa karşı işlenen cinsel istismarın tanımında ‘Yetişkinin çocuğa uyguladığı’ ve benzeri ifadelerle sıklıkla rastlanmaktadır.^{14,15} Ancak, cinsel fiillerle ilgili suçluların %15-30’unun 18 yaş altında olduğu bilinmesine karşın, çocukların birbirine uygulayabileceği bir fiil olabileceğini tanım içerisinde alan sınırlı sayıda literatüre rastlanmıştır.^{6,7,16-18} Cinsel istismar konusunda Türkiye’ye ait verilerden hareketle gerçekleştirilen çalışma sayısı oldukça azdır.

Bu çalışmada, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şube Amirliğince kayıtları tutulmuş, 2005-2008 yılları arasında meydana gelen, mağdur ve sanıkları 18 yaş ve altında olan cinsel içerikli fiillerle ilgili olarak, mağdur ve sanıkların sosyodemografik özelliklerinin ve fiillerin çeşitli özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

2005-2008 yılları arasında (Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şube Amirlikleri 2005 yılında kurulmuştur) Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şube Amirliğince kayıtlara geçirilmiş 86 cinsel içerikli olayın analizi yapıldı. Bu olaylardan, kayıtlara ‘Porno film satmak’ olarak geçirilen 12 (%13,9)’si, mağduru bulunmadığından, mağdur yaşları 18’den büyük veya yaşları kayıt edilmemiş 16 (%18,60) olay ile yine sanık yaşları 18’den büyük veya kayıt edilmemiş 7 (%8,13) olay (bu olaylardan 6’sı ensest vakasıdır) çalışmaya dâhil edilmedi. Cinsel içerikli olduğu saptanan alıkoyma, kaçırma ve kaçırma teşebbüsü olayları ise analize dâhil edildi. Dolayısıyla analiz, 51 (%59,30) olay üzerinden gerçekleştirildi. Ayrıca, fiillerin analiz amaçlarına göre sayıları değiştiğinden, her bir tablonun altında analizin kaç olay üzerinden yapıldığı, hangi verinin analizden çıkarıldığı, analizin hangi verinin ayrıntılandırılması veya birleştirilmesi üzerinden gerçekleştirildiği nedenleriyle birlikte belirtildi.

İSTATİSTİKSEL ANALİZ

Verilerin istatistiksel analizinde SPSS 15 istatistik programı kullanıldı. Mağdurlara ve sanıklara ilişkin ikamet ve doğum yeri, yaş ile ilgili bilgilerin (mağdurlarda bu işlem yapılırken cinsiyet göz önünde bulunduruldu) ve işlendiği iddia edilen fiillere ilişkin olarak fiilin kayıtlara hangi ifade ile geçirildiği,

fiilin nerede işlendiği, hangi saat diliminde ve hangi mevsimde işlendiği ile ilgili verilerin oranları belirlendi. Sanıkların tutuklu ve tutuksuz yargılanmalarına karar verilen olayların, mağdur cinsiyeti ve işlendiği iddia edilen fiil çeşidine göre karşılaştırılmaları ki-kare analizi ile yapıldı. Fiil çeşidine göre (fuhuşa aracılık ve yer temini dışında) “Kruskal Wallis” testi ile yapılan karşılaştırmada fark saptanan değişkenler açısından mağdur yaşı “Mann Whitney U” testi ile karşılaştırıldı. Fiil çeşidine göre fiilin işlendiği yer, mağdurun ikameti ve sanığın ikameti açısından karşılaştırmalarında “Fisher’s exact test” uygulandı. Her bir fiil çeşidi için ve toplamda mağdur ve sanık yaşları arasındaki ilişkiyi analiz etmek amacıyla “Spearman” korelasyon testi kullanıldı.

BULGULAR

İncelenen olaylardaki mağdurların 22 (%42,0)’si erkek, 29 (%58,0)’u kız çocuğuydu. Mağdurların yaş ortalaması 12,23±4,34 idi (en küçüğü 4, en büyüğü 18 yaşında). Erkek mağdurların yaş ortalaması

10,63±4,15 (en küçüğü 4, en büyüğü 17 yaşında), kız mağdurların yaş ortalaması ise 13,44±4,14 idi (en küçüğü 4, en büyüğü 18 yaşında) (Tablo 1). Bu olayların tümünde sanıklar yakalanmıştı. Sanıkların yaş ortalaması 15,74±2,00 idi (en küçüğü 10, en büyüğü 18 yaşında). Olayların tümünde sanıklar erkekti (Tablo 2).

Mağdurların çoğunluğu Diyarbakır il merkezinde ikamet etmekte idi (Bağlar %41,2, Sur %19,6, Kayapınar %17,6, Yenişehir %7,8, toplamda %86,2) ve çoğunluğunun doğum yerleri Diyarbakır merkez olarak kayıtlara geçirilmişti (%62,7) (Tablo 1). Sanıkların ikamet yerleri, mağdurlara benzer şekilde Diyarbakır il merkezi (Bağlar %45,1, Sur %23,5, Kayapınar %9,8, Yenişehir %11,8, toplamda %88,2) iken doğum yerleri %49,0 oranıyla çoğunlukla Diyarbakır il merkezi dışındaki ilçelerdi (Tablo 2).

Fiili livata (%33,3) ve cinsel istismar/fiziksel taciz/sözlü taciz (%25,5) şeklinde gruplandırılan fiiller, kayıtlarda en çok görülen fiillerdi. Olayların büyük çoğunluğu Diyarbakır il merkezinde ger-

TABLO 1: Mağdurların sosyodemografik özellikleri.

	Erkek çocuk		Kız çocuk		Toplam	
	N: 22/ort	%/sd	N: 29/ort	%/sd	N: 51/ort	%/sd
Mağdur ikameti						
Bilinmiyor	0	0,0	2	100,0	2	3,9
Bölge dışındaki iller	0	0,0	3	100,0	3	5,9
Diyarbakır’a bağlı merkez ilçeler dışındaki ilçeler	1	33,3	2	66,7	3	5,9
Bağlar (merkez ilçe)	12	60,0	8	40,0	20	39,2
Sur (merkez ilçe)	3	30,0	7	70,0	10	19,6
Yenişehir (merkez ilçe)	3	75,0	1	25,0	4	7,8
Kayapınar (merkez ilçe)	3	33,3	6	66,7	9	17,6
Mağdur yaşı	10,63 ± 4,15		13,44 ± 4,14		12,23 ± 4,34	
1-6 yaş	5	71,4	2	28,6	7	13,7
7-12 yaş	8	53,3	7	46,7	15	29,4
13-15 yaş	5	38,5	8	61,5	13	25,5
16-18 yaş	4	25,0	12	75,0	16	31,4
Mağdur doğum yeri						
Bilinmiyor	1	100,0	0	0,0	1	2,0
Diyarbakır	16	50,0	16	50,0	32	62,7
Diyarbakır dışındaki bölge illeri	1	33,3	2	66,7	3	5,9
Bölge dışındaki iller	0	0,0	3	100,0	3	5,9
Diyarbakır’a bağlı merkez ilçeler dışındaki ilçeler	4	36,4	7	63,6	11	21,6
Yenişehir (merkez ilçe)	0	0,0	1	100,0	1	2,0

Mağdurların ikametleri incelenirken Diyarbakır il merkezinde ikamet edenler 4 merkez ilçe bazında değerlendirilmiştir. Mağdurların yaşları gruplandırılırken hangi eğitim döneminde bulunabilecekleri göz önüne alınmıştır.

TABLO 2: Sanıkların sosyodemografik özellikleri.

	Toplam	
	N: 51 /ort	% / sd
Sanık ikamet		
Bilinmiyor	1	2,0
Bölge dışındaki iller	1	2,0
Diyarbakır	3	5,9
Bağlar (merkez ilçe)	22	43,1
Sur (merkez ilçe)	13	25,5
Yenişehir (merkez ilçe)	6	11,8
Kayapınar (merkez ilçe)	5	9,8
Sanık yaşı		
	15,74 ± 2,00	
7-12 yaş	6	11,8
13-15 yaş	9	17,6
16-18 yaş	36	70,6
Sanık doğum yeri		
Diyarbakır	18	35,3
Diyarbakır dışındaki bölge illeri	7	13,7
Bölge dışındaki iller	1	2,0
Diyarbakır'a bağlı merkez ilçeler dışındaki ilçeler	25	49,0

Bütün sanıkların cinsiyeti erkek olduğundan tabloda cinsiyete göre bir ayırım yapılmamıştır. Sanıkların ikametleri incelenirken Diyarbakır il merkezinde ikamet edenler 4 merkez ilçe bazında değerlendirilmiştir. Sanıkların yaşları gruplandırılırken hangi eğitim döneminde bulunabilecekleri göz önüne alınmıştır.

çekleşmişti (Bağlar %25,5, Sur %13,7, Kayapınar %11,8, Yenişehir %11,8, toplamda %62,8). Olayların %29,4'ü ilkbahar ve %37,3'ü yaz mevsiminde meydana gelmiş ve %29,4'ü kayıtlara geçirilmemiş olmakla ('Bilinmiyor' şeklinde isimlendirilen veri) birlikte çoğu gündüz saatlerinde (06-18 saatleri arası toplamda %54,9) meydana gelmişti (Tablo 3).

Toplamda 51 olayın tümünde sanıklar yakalanmıştır. Olayların kovuşturma aşamasına geçildiğinde, sanıklar hakkında tutuklu veya tutuksuz yargılanmaları kararı verilen fiillerin, mağdur cinsiyeti açısından yapılan karşılaştırılmasında anlamlı fark saptanmadı ($X^2=1,961$ ve $p=0,161$). Fiili livata/tecavüz/ırza geçme/ırza tasaddi/bekâret bozma/reşit olmayan kızla ilişkiye girme şeklinde gruplandırılan fiillerde tutuklu yargılanmaya karar verilmesi oranının (%50), cinsel istismar/sözlü taciz/fiziksel taciz şeklinde gruplandırılan (%15,4) ve alıkoyma/kaçırma/kaçırmaya teşebbüs şeklinde gruplandırılan (%9,1) fiillere göre anlamlı derecede yüksek olduğu saptandı ($X^2=8,174$ ve $p=0,0017$). Sonuç ile fiil arasındaki ilişki incelenirken 'Fuhuşa aracılık etmek ve yer temini' fiili az sayıda (1 olay) olduğundan analiz

dışı bırakılmış, 'Fiili livata' ile 'Tecavüz/ırza geçme/ırza tasaddi/bekâret bozma/reşit olmayan kızla ilişkiye girme' maddeleri birleştirilmiştir.

İncelemeye alınabilmeleri için asgari şartları sağlayan olay kayıtlarının hiçbirinde ensest içeren cinsel fiil bulunmadığı belirlendi. Kayıtlarda ensest vakası bulunuyor olmasına rağmen (6 olay) sanıklar 18 yaşından büyük olduğundan çalışma dışı bırakılan olaylar arasında kaldı.

Mann Witney U testinde; alıkoyma/kaçırma/kaçırmaya teşebbüs şeklinde gruplandırılan fiiller (15,45±1,80) ve fiili livata (10,76±4,71), cinsel istismar/fiziksel/sözlü taciz şeklinde gruplandırılan fiillere (10,84±4,43) göre daha yüksek yaşlardaki çocuklara karşı işlendiği belirlendi (sırasıyla $p=0,013$, $p=0,012$).

Fiil çeşidine göre mağdur ve sanık yaşları arasındaki korelasyonun analizinde; toplamda ($r=0,525$) ve her bir fiil çeşidi için sanık ve mağdur yaşları arasında pozitif korelasyon bulundu. Bu pozitif korelasyonun en yüksek olduğu fiil çeşidinin fiili livata ($r=0,635$), en düşük olanının ise cinsel istismar/fiziksel/sözlü taciz şeklinde gruplandırılan fiiller ($r=0,201$) olduğu belirlendi (Tablo 4).

Fiil çeşidine göre fiilin işlendiği yer, mağdurun ikamet ve sanığın ikamet açısından "Fisher's exact test" kullanılarak yapılan karşılaştırmalarda; fiili livata olaylarında fiil, istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek oranda (%100), mağdurun ve sanığın ikametinin dışında bir yerde işlenmiştir ($p=0,029$). Aynı şekilde, tecavüz/ırza geçme/ırza tasaddi/bekâret bozma/reşit olmayan kızla ilişkiye girme şeklinde gruplandırılan fiillerin tamamı mağdurun ve failin ikametinde gerçekleştirilmiştir (%100). Alıkoyma/kaçırma/kaçırmaya teşebbüs fiillerinde, fiilin işlendiği yerin mağdur ve sanık ikamet ile aynı olduğu fiiller anlamlı derecede yüksek orandadır (%100) ($p=0,033$). Fiillerin bütünü için değerlendirme yapıldığında ise istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek oranda mağdur ve failin ikametinde gerçekleştirilmedikleri belirlendi ($p=0,000$) (Tablo 5).

TARTIŞMA

Çocuk Hakları Sözleşmesinin 1. maddesine göre, ulusal yasalarca daha genç yaşta reşit olma dışında,

TABLO 3: Fiillerle ilgili özellikler.

	Erkek çocuk		Kız çocuk		Toplam	
	N: 22/ort	%/sd	N: 29/ort	%/sd	N: 51/ort	%/sd
Fiil						
Fiili livata	15	83,3	3	16,7	18	35,3
Tecavüz / ırza geçme / ırza tasaddı / bekâret bozma / reşit olmayan kızla ilişkiye girme	1	12,5	7	87,5	8	15,7
Cinsel istismar / fiziksel, sözlü taciz	5	38,5	8	61,5	13	25,5
Alıkoyma / kaçırma / kaçırmaya teşebbüs	0	0,0	11	100,0	11	21,6
Fuhuşa aracılık ve yer temini	1	100,0	0	0,0	1	2,0
Fiilin işlendiği yer						
Bilinmiyor	0	0,0	1	100,0	1	2,0
Diyarbakır	1	100,0	0	0,0	1	2,0
Diyarbakır dışındaki bölge illeri	2	33,3	4	66,7	6	11,8
Bölge dışındaki iller	4	40,0	6	60,0	10	19,6
Diyarbakır'a bağlı merkez ilçeler dışındaki ilçeler	1	100,0	0	0,0	1	2,0
Bağlar (merkez ilçe)	6	50,0	6	50,0	12	23,5
Sur (merkez ilçe)	4	57,1	3	42,9	7	13,7
Yenişehir (merkez ilçe)	2	33,3	4	66,7	6	11,8
Kayapınar (merkez ilçe)	2	28,6	5	71,4	7	13,7
Fiilin işlendiği mevsim						
Sürekli	1	50,0	1	50,0	2	3,9
İlkbahar	5	33,3	10	66,7	15	29,4
Yaz	10	52,6	9	47,4	19	37,3
Sonbahar	2	33,3	4	66,7	6	11,8
Kış	4	44,4	5	55,6	9	17,6
Fiilin işlendiği saat						
Bilinmiyor	4	25,0	12	75,0	16	29,4
01-06 arası	2	100,0	0	0,0	2	3,9
07-12 arası	2	18,2	9	81,8	11	21,6
13-18 arası	12	70,6	5	29,4	17	33,3
19-24 arası	2	40,0	3	60,0	5	9,8

Fiillerin işlendiği yer incelenirken, birçok kentten farklı olarak Diyarbakır'da idari sınırlar sosyal sınırlarla büyük oranda örtüştüğünden Diyarbakır il merkezinde işlenenler 4 merkez ilçe bazında değerlendirilmiştir.

18 yaşın altındaki her insan çocuk sayılmaktadır.¹⁹ Çalışmamızda incelenen olaylardaki mağdurların %42'si erkek, %58'i kızdır. Bu sonuç kızların daha yüksek oranda cinsel içerikli fiillere maruz kaldıklarına dair çalışmaları destekler nitelikte olsa da çalışmamızdaki oranların diğer çalışmalardaki mağdur erkek/kız oranlarından daha düşük olması, incelemeye dâhil edilebilen olaylardan erkeklerin daha fazla maruz kaldığı fiili livata olay sayısının yüksek olması ile ilişkili olabilir.^{10,20,21} Çalışmamızda incelenen tüm olaylarda sanıklar erkektir. Çocuklara karşı işlenen cinsel fiillerde, sanıkların büyük çoğunluğu çocuk istismarının diğer çeşitlerinin aksine erkek-

tir.¹³ Bu sonuç diğer çalışmalardan elde edilen sanık cinsiyeti ile ilgili verileri destekler niteliktedir.

Çalışmamızda fiil çeşidine göre mağdur ve sanık yaşları arasında toplamda ve her bir fiil çeşidi için sanık ve mağdur yaşları arasında pozitif korelasyon bulunmuştur. Çocuklara karşı işlenen cinsel içerikli fiillerin yaşandığı olaylarda, daha büyük yaşta sanık sıklıkla olay öncesinde, sırasında ve sonrasında fiziksel, sosyal ve psikolojik olarak baskı uygulayabileceği yaşta ve kendisinden daha küçük yaşta bir çocuğu cinsel tatmin amacıyla kullanmaktadır.²² Çalışmamızın sanıkların yaş ortalamasının mağdurlardan daha büyük olduğunu

gösteren sonuçları, çocuk yaştakilerin çocuk yaşta-kilere uyguladığı cinsel içerikli fiillerde de bu durumun değişmediğini göstermektedir.

Mağdurların %62,7'sinin Diyarbakır il merkezinde doğduğu, sanıkların ise %49'unun Diyarbakır il merkezi dışındaki ilçelerde doğduğu saptanmıştır. Diyarbakır il merkezi nüfusunun yarısından biraz daha fazlasının son 20 yıldaki göçlerle oluşmuş olması, yaş ortalaması daha büyük olan sanıkların mağdurlara göre daha yüksek oranda Diyarbakır il merkezi dışında doğmuş olmalarını açıklayabilir.²³ Mağdurların %86,2'si, sanıkların %88,2'si Diyarbakır il merkezinde ikamet etmektedirler. Ayrıca mağdurların %41,2'sinin, sanıkların %45,1'inin Bağlar ilçesinde ikamet ettiği belirlenmiştir. Bağlar ilçesi son 20 yıldır Diyarbakır il merkezinin aldığı büyük göç ile oluşmuş ve büyümüştür. Bu ilçe göç almakla kalmamış, il merkezi içerisindeki göçün ve il dışına doğru göçün geçiş noktası haline gelmiştir.²³ Bu durum birbirini tanımayan çok sayıda ailenin bir arada yaşamasına ve ailelerin çocuklar üzerindeki denetimin azalmasına, sokakta çalışan çocuk sayısı-

nın artmasına neden olabileceğinden bu ilçede daha yüksek oranda fiil görülmesini açıklayabilir.

Çalışmamızda fiili livata/tecavüz/ırza geçme /ırza tasaddi/bekaret bozma/reşit olmayan kızla ilişkiye girme şeklinde gruplandırılan fiillerde tutuklu yargılanma oranının anlamlı derecede yüksek olduğu saptandı. Bu sonuç, iddia edilen suçun, diğerleri ile karşılaştırıldığında şiddeti bakımından, niteliği ile ilgili olabilir.

Çalışmamızda toplamda fiillerin istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek oranda mağdur ve failin ikamet yerinin dışında gerçekleştirilmesi sonucu, yeterince denetlenmeyen çocukların ikametlerinden uzak yerlerde vakit geçirdiklerini göstermektedir. Yine olayların toplamda %66,7'sinin (%29,4'ü ilkbahar ve %37,3'ü yaz) gündüzün daha uzun olduğu ilkbahar ve yaz mevsiminde ve %54,9'unun gündüz saatlerinde (06-18 saatleri arası) meydana gelmiş olması çocukların aile ve/veya okul üzerinden yeterince denetim altında olmaması ile ilişkili olabilir. Ayrıca okulların tatil olduğu yaz aylarında çocukların sokaklarda çalışması, sokaklarda

TABLO 4: Fiil çeşidine göre ve toplamda mağdur ve sanık yaşlarının korelasyonu.

Fiil	Mağdur yaşı		Sanık yaşı		r
	Ortalama	sd	Ortalama	sd	
Fiili livata	10,76	4,71	15,35	2,37	0,635
Tecavüz/ırza geçme/ırza tasaddi/bekâret bozma/reşit olmayan kızla ilişkiye girme	12,66	4,00	15,88	2,31	0,427
Cinsel istismar/fiziksel, sözlü taciz	10,84	4,43	15,30	1,93	0,201
Alıkoyma/kaçırma/kaçırmaya teşebbüs	15,45	1,80	16,72	0,90	0,511
Toplam	12,16	4,35	15,74	2,02	0,525

TABLO 5: Fiil çeşidine göre fiilin işlendiği yer, mağdur ikameti ve sanık ikametlerinin karşılaştırmaları.

Fiil	Mağdurun ikametinde				Mağdurun ikametinde değil				p
	Sanık ikametinde		ikametinde değil		Sanık ikametinde		ikametinde değil		
	N	%	N	%	N	%	N	%	
Fiili livata	4	50,00	4	50,00	0	0,0	9	100,0	0,029
Tecavüz/ırza geçme/ırza tasaddi/bekâret bozma/reşit olmayan kızla ilişkiye girme	0	0,00	0	0,00	0	0,0	7	100,0	xxx
Cinsel istismar/sözlü taciz/fiziksel taciz	4	66,70	2	33,30	1	16,66	5	83,34	0,242
Alıkoyma/kaçırma/kaçırmaya teşebbüs	3	100,00	0	0,00	1	14,28	6	85,72	0,033
Toplam	11	64,70	6	35,30	2	6,90	27	93,10	0,000

Fiilin işlendiği yer, mağdur ikameti ve sanık ikameti arasındaki ilişki incelenirken "fuhuşa aracılık etmek ve yer temini" fiili az sayıda (1 olay) olduğundan analiz dışı bırakılmıştır. Hücrelerdeki sayısal değerler yeterli olmadığından Fisher's exact test uygulanmıştır. Fiilin işlendiği yer, mağdur ikameti ve sanık ikameti ilişkisi analizinde adres bilgilerinde mahalleleri de belirtilen olaylar alınmıştır. Mahalleleri belirtilmeyen tecavüz/ırza geçme/ırza tasaddi/bekâret bozma/reşit olmayan kızla ilişkiye girme grubundan 2, cinsel istismar/sözlü taciz/fiziksel taciz grubundan 1 ve alıkoyma/kaçırma/kaçırmaya teşebbüs grubundan 1 olay olmak üzere 4 olay değerlendirme dışı bırakılmıştır. xxx: Sadece tek hücrede rakamsal değer olduğundan p değeri ortaya çıkmamıştır.

yaşayan çocukların bulunuyor olması da bu sonuç üzerinde etkili faktörler olabilirler.

Fiillerin meydana geldiği yere göre incelendiğinde, fiili livata eylemi istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek oranda mağdur ve failin ikametinin dışında bir yerde, tecavüz/ırza geçme/ırza tasaddi/bekâret bozma/reşit olmayan kızla ilişkiye girme fiillerinin tümünün mağduru ve failin ikametinde gerçekleştirilmediği, alıkoyma/kaçırma/kaçırmaya teşebbüs fiilleri ise anlamlı derecede yüksek oranda mağdur ve fail ikameti ile aynı olduğu belirlenmiştir. Fiili livata ve tecavüz/ırza geçme/ırza tasaddi/bekâret bozma/reşit olmayan kızla ilişkiye girme şeklinde gruplandırılan fiillerde mağdur, sanık ikamet yerleri ile fiilin işlendiği yerin birbirinden farklı olması, yakalanmamak amacıyla sanığın mağduru her ikisinin de tanımayacağı bir ikamete götürmesi bu sonucu açıklayabilir. Alıkoyma/kaçırma/kaçırmaya teşebbüs fiillerinde ise mağdur ve sanığın birbirlerini önceden tanıyor olmaları ve hatta fiilin mağduru rızası dahilinde evlenme vaadi ile gerçekleştirilmiş olması mağdur ve sanık ikametlerinin anlamlı oranda aynı olmasına neden olabilir. Alıkoyma/kaçırma/kaçırmaya teşebbüs fiilleri için mağdur yaş ortala-

masının anlamlı oranda yüksek olması bu yorumu destekler niteliktedir.

Polis kayıtlarına geçmiş olayların gerçekte yaşanan bütün olayları yansıtmıyor olması, sonuçların genellenememesine neden olacağından, kayıtların tarafımızdan tutulmaması ve retrospektif bir çalışma olması, verilerin kesinliği konusunda sorun yaratabileceğinden ve böyle bir çalışma için gerekebilecek daha farklı verilerin elimizde bulunmuyor olması çalışmamızın kısıtlılıkları arasındadır.

Bu çalışmada, incelenen olayların tümünde sanıkların erkek, mağdurlarının çoğunun kız çocuğu olduğu, olayların çoğunun yaz aylarında gerçekleştiği, olayların önemli bir bölümünde mağdur, sanık ikameti ile olayın meydana geldiği yerin birbirinden farklı olduğu saptanmıştır. Çalışmamızın sonuçları çocuklar üzerinde aile ve/veya okul üzerinden denetim yapılmasının, zamanlarının düzenlenmesinin cinsel fiillerden korunmaları açısından önemli olduğuna işaret etmektedir. Bu çalışma, çocuğa karşı cinsel fiiller konusunda ve dahası çocuk yaştakilerin çocuk yaştakilere uyguladıkları cinsel fiiller konusunda veriler sunduğundan ve son 20 yılda aldığı göçlerle önemli ölçüde sosyal değişime uğramış bir kentte yapıldığından önemlidir.

KAYNAKLAR

1. Derinöz O, Akar T. [Multidisciplinary approach to a case of sexual abuse in pediatric emergency department: review]. *Türkiye Klinikleri J Pediatr* 2011;20(4):302-8.
2. Beyazova U, Şahin F. [The hospital child protection teams in approaching issues of child abuse and neglect]. *Turkish Archives of Pediatrics* 2007;42(Suppl):16-8.
3. Oral R, Can D, Kaplan S, Polat S, Ates N, Cetin G, et al. Child abuse in Turkey: an experience in overcoming denial and a description of 50 cases. *Child Abuse Negl* 2001; 25(2): 279-90.
4. Hedin LW. Physical and sexual abuse against women and children. *Curr Opin Obstet Gynecol* 2000;12(5):349-55.
5. Şahin F. [Abused children]. *Türkiye Klinikleri J Pediatr Sci* 2008;4(6):1-5.
6. Finkelhor D, Browne A. The traumatic impact of child sexual abuse: a conceptualization. *Am J Orthopsychiatry* 1985;55(4):530-41.
7. Tajima EA. The relative importance of wife abuse as a risk factor for violence against children. *Child Abuse Negl* 2000;24(11): 1383-98.
8. Finkelhor D. [Sex abuse and sexual health in children: current dilemmas for the pediatrician]. *Schweiz Med Wochenschr* 1994;124(51-52): 2320-30.
9. Tahiroğlu AY, Avcı A. [Child sexual abuse]. *Türkiye Klinikleri J Pediatr Sci* 2006;2(1):76-9.
10. Walrath C, Ybarra M, Holden EW, Liao Q, Santiago R, Leaf P. Children with reported histories of sexual abuse: utilizing multiple perspectives to understand clinical and psychosocial profiles. *Child Abuse Negl* 2003; 27(5):509-24.
11. Yates A. Sexual abuse of children. In: Wiener JM, ed. *Textbook of Child Adolescent Psychiatry*. 2nd ed. Washington: American Psychiatric Press; 1997. p.699-709.
12. Gültekin G, Ruban C, Akduman B, Korkusuz İ. [Child and sexual abuse]. *Adli Psikiyatri Dergisi* 2006;3(1):9-14.
13. Green A. Child sexual abuse and incest. In: Lewis M, ed. *Child and Adolescent Psychiatry: A Comprehensive Textbook*. 2nd ed. Baltimore: Williams & Wilkins; 1996. p. 1041-8.
14. Taner Y, Gökler B. [Child abuse and neglect: psychiatric aspects]. *Hacettepe Medical Journal* 2004;35(2):82-6.
15. Özer E, Bütün C, Beyaztaş FY, Engin A. [The evaluation of the children confronted with sexual abuse at Çorum Chairmanship of The Council of Forensic Medicine in the period of 2006-2007]. *Cumhuriyet Medical Journal* 2007; 29(2):51-5.
16. Akçan R, Çekin N. [Juvenile sexual offenders(!)]. *Turkish Journal of Forensic Medicine* 2011;25(1): 49-70.
17. Dirlik M, Özkök MS, Katkıcı U, Erel Ö. [Profile of sexual offenders and offenses in Aydın]. *The Bulletin of Legal Medicine* 2002;7(3):97-104.
18. Arslan M, Kar H, Akçan R, Çekin N. [The analysis of cases committed against persons performed in Hatay Criminal Justice Court in 2007]. *Turkish Journal of Forensic Sciences* 2008; 7(2):35-9.
19. Akço S, Aksel Ş, Arman AR, Beyazova U, Dağlı T, Dokgöz H, et al. *Çocuk İstismarı ve İhmal*. 1. Baskı. İstanbul: UNICEF-Adli Tıp Kurumu Yayınları; 2003. p.5-67.
20. Bahali K, Akçan R, Tahiroğlu AY, Avcı A. Child sexual abuse: seven years in practice. *J Forensic Sci* 2010;55(3):633-6.
21. Biçer U, Çolak B, Coşkun A, Demirbaş I, Kurtas O, Gundogmus UN. [Is child abuse fate? Case report]. *The Bulletin of Legal Medicine* 2002;7(2): 109-14.
22. Keser İ. *Çocuk Cinsel İstismarı Diyarbakır Örneği*. 1. Baskı. Adana: Karahan Kitabevi; 2011. p.216.
23. Keser İ. *Göç ve Zor*. 1. Baskı. Ankara: Ütopya Yayınevi; 2011. p.168.